

Motion till riksdagen 2012/13:U239

av **Bodil Ceballos m.fl. (MP)**

Libyen – vad hände sen?

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vid eventuellt svenskt deltagande i framtida militära insatser ska även tiden efter den rent militära interventionen finnas med i planeringen.

Motivering

Beskedet om överste Gaddafis gripande var av alla en efterlängtd nyhet. Det sätt han greps på var däremot kontroversiellt. Under Libyenkriget låg hela världens uppmärksamhet på vad som hände i Libyen. Att Bashar Al-Asad samtidigt slaktade de egna medborgarna i Syrien fick knappt någon plats i medierna runtom i världen. Det gav den syriska diktatorn alltför mycket tid att samla sig och de sina för att med brutalitet slå tillbaka mot de då fredliga demonstrationerna. Allt i medieskugga.

Glädjen på Libyens gator var dock stor oavsett hur Gaddafi dog. Att börja färden mot demokrati med en offentlig och bejublad avrättning känns som en trist start. Bättre hade det varit om han fått ställas inför den internationella brottsdomstolen i Haag och blivit dömd för sina brott mot sin befolkning.

I och med Gaddafis död hoppades omvärlden att kriget skulle vara slut. Nato packade ihop och försvann. Kvar fanns en mängd grupper som var enade mot Gaddafi men inte för den skull sinsemellan. Kvar fanns också en oerhörd mängd vapen som cirkulerade helt utan kontroll och ett okänt antal mer eller mindre i samhället accepterade milisgrupper. Efter de senaste händelserna med ambassadattack och motattack mot ett antal miliser har nu den libyska regeringen valt att ta ett samlat grepp och förbjuda alla milisgrupper som inte är under regeringens kontroll. Det innebär samtidigt att vissa av dem kommer att söka sig någon annanstans och kanske bidra till andra oroshärdar.

På en fråga till Nato vilket ansvar de har för det som sker efter det rent militära ingripandet blev svaret – inget. Vems är då ansvaret? Att den libyska

Fel! Okänt namn på

övergångsregeringen skulle kunna klara av att i ett kaotiskt läge direkt efter ett fruktansvärt inbördeskrig både bygga ett fungerande land, skapa fungerande institutioner, jaga vapen i orätta händer och försöka få olika grupper att hålla sams är mycket begärt.

Och vems är ansvaret när alla dessa vapen i orätta händer används i andra konflikter i närområdet och i närliggande länder? Säkerhetsläget i Sahara har försämrats avsevärt på grund av alla de vapen som flödar i området efter Libyeninsatsens avslut. Konsekvenserna av kriget har nu spritt sig söderut och diverse olika beväpnade grupper finns runt om i området. Västsaharierna som tidigare varit förskonade från våldsamheter i området lever nu en mycket otrygg tillvaro på grund av alla de nya vapen som florerar i området förutom den otrygghet som flyktingsituationen i sig innebär.

Till det ska läggas alla andra beväpnade grupper som redan fanns i området, t.ex. terrorgrupper och den narkotikasmuggling som sedan länge pågått i området och som i sig är ett stort säkerhetsproblem. Det tuaregupprior som pågått från och till under många år och som också var bakgrunden till statskuppen i Mali har varit en annan destabiliserande faktor. Föga förväntades sig nog kuppmaakarna den splittring av landet Mali som blev följden av deras kupp och att det nya styret i norr mest nu är att likna vid talibanernas Afghanistan.

Det känns inte främmande att påstå att utvecklingen i Mali har kunnat ske tack vare, eller snarare på grund av, att insatsen i Libyen inte såg till helheten. Fokus för den militära insatsen i Libyen kom att handla om att få bort Gaddafi, och när det var gjort var den samlade militära insatsen klar. Nato packade ihop och lämnade Libyen. Världen utlovade hjälp av allehanda slag och fortsatta oljeleveranser säkrades. Kvar i Libyen lämnades privata säkerhetsbolag som ska hjälpa till att hålla ordning och löften om pengar. Och kvar lämnades en massa människor som inte längre hade jobb, bostad och en naturlig plats i tillvaron och en förfärlig massa vapen. Vem som har ansvar för vad som händer när militären lämnar landet är oklart.

Av misstag bör man lära. Vid kommande överväganden om ett svenskt eventuellt deltagande i militära insatser måste även tiden efter den rent militära operationen finnas med i planeringen. Det bör riksdagen ge regeringen tillkänna.

Stockholm den 2 oktober 2012

Bodil Ceballos (MP)

Peter Rådberg (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Jabar Amin (MP)

Valter Mutt (MP)

Jonas Eriksson (MP)